WASHINGTON DC

І чужому научайтеся,
Й свого не цурайтеся...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 130. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го ЛИПНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 13, 1961 No. 130. VOL. LXVIII.

ЗДА У ЗВ'ЯЗКУ З БЕРЛІНОМ ПЛЯНУЮТЬ МОБІЛІЗАЦІЮ

МАЛИ Б ПОКЛИКАТИ ДО СЛУЖБИ ЧАСТИНУ КРАЙОВОЇ ҐВАРДІЇ І АРМІЙСЬКИХ РЕЗЕРВ

Вашингтон. — Заступник секретаря оборони Росвелл Л. Гілпатрик 11-го липня повідомив, що департамент оборони плянує у зв'язку з совєтськими погрозами в справі Берліну перевести частинну мобілізацію. Мали б покликати до служби деякі відділи Крайової Гвардії та частину армійських резерв, щоб збільшити чисельний стан наземної армії. Над цим пляном, який дозволив би збільшити збройні сили цієї країни впродовж найближчих 6-х місяців, вже працюють шефи Об'єднаних Штабів на рекомендацію Президента від двох тижнів. Гілпатрик заявив, що Пентагон вважає останню заяву Хрущова про збільшування совєтських збройних сил за загрозу для ЗДА і вільного світу. У зв'язку з погрозами Хрущова в справі Східньої Німеччини і Берліну треба згадати про такі найновіші події: 1) Колишній президент Двайт Д. Айзенгавер заявив, що „ЗДА мусять твердо стояти в справі Берліну і нікому не дозволити на те, щоб хтось викинув нас звідтам". Айзенгавер називав ситуацію в Берліні як „вибухову"; 2) Республиканські сенатори заявили, що вони не вестимуть партійної політики в берлінській справі; 3) Збільшився натиск між членами Конґресу, щоб розбудовувати далекосяжні бомбовики, щоб ЗДА могли протиставитись збільшеному числу совєтських літаків; 4) Державний департамент натаврував акцію східніх німецьких комуністів проти тих німецьких робітників, які працюють в Західньому Берліні. Гілпатрик заявив, що уряд не радо прийняв вістку про те, що Конгрес плянує розбудовувати летунство. Він заявив, що берлінська криза вимагає збільшення збройних сил в тому напрямку, щоб збільшити звичайні збройні сили, а не нуклеарні, за які вважаються далекосяжні бомбовики. Але заступник секретаря оборони сказав, що уряд зовсім не плянує припинити збільшування іншої атомової зброї, яка має бути відплатною зброєю на випадок ворожої агресії. Гілпатрик казав, що збільшення наземних сил плянується тому, щоб скомпенсувати дотеперішній зріст атомових збройних сил, який відбувся в попередніх роках. Це діється також з оборонними плянами держав, що є членами Північно - Атлантійського Порозуміння (НАТО). Гілпатрик повідомив, що всі роди збройних сил об'єднають свої розвідчі служби, щоб не було розпорошеності у їхніх відомостях про ворожі збройні сили. Діючий голова Підкомісії Відкладів сенатор-демократ Віліс Робертсон заявив, що ця Комісія, якщо зайде потреба, збільшить видатки на оборону. Гілпатрик заявив, що уряд бере до уваги також і можливість збільшити число далекосяжних бомбовиків, а не тільки наземних військ. Цю справу мають узглядняти у видатках найближчого бюджету, який буде призначений на фінансовий рік, що почнеться 1-го липня 1962-го року. Пентагон бере до уваги збільшити оборону ЗДА також і в інших районах, а не тільки в Европі у зв'язку з Німеччиною і Берліном. ЗДА мають 27 дивізій Крайової Гвардії і 10 дивізій армійських резерв, що разом мають 760.000 вояків. Частина з них мала б бути покликана до військової служби.

Президентський Комітет вивчає справу взаємин між робітництвом і працедавцями

Вашингтон. — Президентський Дорадчий Комітет до справ взаємин між зорганізованим робітництвом і працедавцями має до осени цього року розв'язати 5 наглих проблем, від яких залежить дальший добробут цієї країни. Цей Комітет складається з 21-го члена, між якими є 7 промисловців, 7 представників робітництва і 7 представників громадянства. Комітет зорганізував 5 підкомісій, які мають зайнятися такими справами: добровільні договори про працю — голова Дейвід Л. Кол; економічний ріст і справа незатруднених — голова Ралф МекГіл; автоматизація праці і технологічний поступ та промислова продукція і життьовий рівень — д-р Кларк Керр; справа конкуренції американських товарів із закордонними — д-р Артур Бирнс; здорові економічно зарібітні платні і економічна політика — голова д-р Джордж В. Тейлор.

В летунській катастрофі в Денвері згинуло 18 осіб, 103 поранені

Денвер, Колорадо. — Літак Об'єднаних Летунських Ліній (United Air Lines) типу ДС-8 11-го липня під час приземлювання з'їхав зі шляху і зударився з тяговим автом, спричинивши смерть 18 осіб і поранення 103. Між вбитими є 17 пасажирів літака, а 18-та вбита особа є з вантажного авта. 64 пасажирів відвезли до найближчих шпиталів. На літаку було 113 пасажирів, з того 39 не були поранені ані попечені під час катастрофи. Докладного списка поранених немає, бо деякі пасажири вискакували з літака зараз після того, як приземлився, а інші від членів залоги, що літак був пошкоджений і мати троднощі при приземлюванні. Літак летів із Филадельфії до Лос Анджелесу і мав затриматися в Шикаго.

Президент Пакістану прибув з відвідинами до Вашингтону

Президент Кенеді з дружиною вітає президента Пакістану Мохаммеда Аюба Хана і його доньку після їх прибуття на летунську базу Ендрюс в Меріленді. Посередині — шеф протоколу ЗДА К. Конгер.

Вашингтон. — Президент Пакістану, маршал Мохаммед Аюб Хан, прилетів у минулий вівторок 11-го липня ц.р. на військове летовище в Меріленді, куди виїхав йому назустріч президент Дж. Кенеді з членами уряду. Ще того самого дня відбулася перша двогодинна нарада між двома президентами, схарактеризована офіційно, як „надзвичайно одверта й надзвичайно приязна" виміна думок. Парадний обід відбувся в Мавнт Верной, після чого чотирма державними човнами зроблено прогулянку по ріці Потомак. В товаристві Аюба Хана є його донька Беґум Насір Ахтар Авранджеб. Дальші дні наради були призначені на середу і четвер. У цій першій розмові була мова про міжнародні справи, почавши від Берлінської кризи та скінчивши Ляосом і ситуацією в південній Азії і на Далекому Сході. Вся американська преса оцінює приїзд пакістанського президента і наради з ним, як одну з найважливіших політичних подій з уваги на значення, що його має Пакістан в оборонній системі З'єдинених Держав на Середньому Сході і в Південній Азії та у зв'язку із зростом невдоволення, що його неможливо помітити в пакістанських колах з невдачі політики ЗДА в справі Ляосу та фаворизування Індії. Президент назвав Пакістан „найбезпосереднішим і найтривкішим союзником Америки". Велика парада, що її зроблено пакістанським гостям — з музиками, летунським показом і т.д., як також участь в прийнятті пакістанського президента і в нарадах з ним усієї державної верхівки ЗДА, включно з віце-президентом Джансоном, державним секретарем Раском і ін., підкреслюють вагу цих відвідин і конференцій. Аюб Хан виголосить промову перед об'єднаними палатами Конґресу.

Рейбирн заявив, що цього року Конгрес не вирішуватиме справи медичної допомоги пенсіонерам

Вашингтон. — Спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн заявив, що цього року Палата не буде розглядати законопроєкту про медичну допомогу старшим особам, що значить пенсіонерам соціяльного забезпечення. Рейбирн сказав журналістам: „Цього року ми не будемо братися до цієї справи". Заява Рейбирна потвердила те, що передбачали вже давніше демократичні члени Палати, які підраховували, що цього року в Палаті не було б потрібного числа голосів, щоб переформувати справу медичної допомоги в рамках соціяльного забезпечення. Прихильники урядового законопроєкту сподіваються, що в найближчому році можна буде цей проєкт перепхати через Палатну Комісію Способів і Засобів. Цей проєкт мусить вперше перейти через Палату, бо в ньому є пропозиція про збільшення податків на соціяльне забезпечення. Коли б Палата не хотіла розглянути цей проєкт в найближчому році, тоді Сенат міг би приєднати його до податкового законопроєкту, який вже прийняла б Палата Репрезентантів.

Суддя припинив страйк морської спілки до 21-го вересня

Ню Йорк. — Федеральний суддя Силвестер Дж. Раєн 10-го липня продовжив тимчасове припинення страйку морських робітничих спілок до 21-го вересня ц.р. Тимчасове припинення страйку було видане 3-го липня. Коли до 21-го вересня не дійде до порозуміння між моряками і власниками торговельних кораблів, тоді автоматично почнеться страйк. Президент Кенеді вперше скористав із закону Тефта-Гартлі і просив суд про припинення страйку, який загрожував безпеці ЗДА. Представник Спілки інженерів заявив, що внесе апеляцію до Федерального Апеляційного Суду. Суддя припинив страйк, бо ствердив, що продовжування страйку загрожувало б безпеці і здоров'ю американських громадян. Суддя рекомендував обидвом сторонам порозумітися під час припинення страйку, щоб восени не треба було його продовжувати.

Помер Віттакер Чемберс, який свідчив проти Гісса

Вестмінстер, Меріленд. — 11-го липня вдова по 60-річному Віттакерові Чемберсі повідомила пресу, що її чоловік помер ще в неділю 9-го липня, і що його тіло вже спалене в крематорії у Вашинґтоні. Пані Естер Чемберс була занедужала після смерти свого чоловіка, і її відвезли до шпиталю в Геттисбурґу, Па. Чемберс був довгі роки кур'єром совєтської шпигунської сітки, і в 1948 році він свідчив проти дорадника державного департаменту Алджера Гісса, твердячи, що Гісс був совєтським шпигуном. На основі цих свідчень суд засудив був Гісса, хоч в його обороні виступали визначні демократи, між ними і тодішній президент Гарі С. Труман, який назвав оскарження Гісса в шпигунстві історією про „зелені оселедці".

18-го липня відбудеться в Бонні з'їзд 6-х західніх прем'єрів

Рим. — В минулий понеділок відбулись в Римі наради міністрів закордонних справ шістьох західніх держав Спільного Господарського Ринку, себто Франції, Західньої Німеччини, Італії, Бельгії, Голляндії і Люксембургу. Рішено — у ході затісненого політичної співпраці між цими західніми державами — запросити Англію на конференцію міністрів закордонних справ на 1-го серпня ц. р., без уваги на те, чи Англія приступить чи ні до Спільного Господарського Ринку. А ще важливіші політичні наради відбудуться вже 18 цього місяця в Бонні, куди прибудуть прем'єри й міністри закордонних справ названих вгорі шістьох західньо-европейських країн. На денному порядку стоятимуть такі справи: 1) оборона Европи, 2) Европа й проблеми Африки та 3) Европа й проблеми Південної Америки. Доповідачами в двох перших проблемах будуть речники Франції, а в третій проблемі — Італії. Очевидно, що ця шостичленна „конференція на вершинах" займатись буде особливо гостро актуальною справою Берліну, чи нас стоятиме під знаком посиленого політичного наступу Совєтського Союзу проти Західньої Европи. В політичних нарадах держав Спільного Господарського Ринку братиме вже участь також Греція, якої делеґати були вже приявні в Римі. Грецію прийнято до Спільного Господарського Ринку, але не як повноправного члена і рівновартного партнера, тільки „союзного".

У Токіо легковажать пакт між СССР і Північною Кореєю

Токіо. — В Японії, як також в Південній Кореї і інших вільних країнах Далекого Сходу ставляться легковажно до підписаного кільканадцять тому на Кремлі „договору" між СССР і Північною Кореєю. За тим „союзним договором" СССР зобов'язався прийти Північній Кореї з допомогою у випадку заатакування її будь-яким „агресором". Японські й південно-корейські керівні чинники вважають цілу церемонію із урочистим підписанням пакту на Кремлі за комедію, а ввесь той псевдо-договір за пропагандивний трюк і тактичний засіб в холодній війні. Преса названих двох далекосхідніх країн звертає увагу, що Північна Корея не може бути рівновартним партнером Совєтського Союзу, бо є тільки штучним твором, існуючим виключно з ласки СССР і комуністичного Китаю. Далі: без уваги на те чи підписано пакт чи його не підписано би, — Совєти, в тим паче комуністичний Китай напевне поспішили б корейським комуністам з всебічною допомогою. Кремлівські володарі, підписуючи із Північною Кореєю „союзний договір" думали передусім про підвищення в очах північно-корейців підсоветного корейського „прем'єра" Кім Іль Сунґа. Просто з Москви він поїхав до Пейпінгу, де теж вітали його з великими гонорами і де підписали з ними тотожний „договір", щоб підкреслити, що комуністичний Китай не є гіршим приятелем для північно-корейських комуністів, як московські большевики.

Франція засудила на смерть 3-х генералів і 5-х полковників

Париж. — Військовий трибунал засудив в минулий вівторок 11 липня ц. р. на кару смерти трьох колишніх французьких генералів і 5-ох полковників, позбавлених вже раніше військових ступнів і почестей, — за провід у військовому бунті в Альжирі в квітні цього року. Засуджених з колишній командант французьких збройних сил в Індокитаї, потім в Альжирі, генерал Рауль Салян, кол. командант французьких летунських сил ген. Едмонд Жуго і кол. ген. Поль Ґарді, один з командантів в Альжирі, що приєднався до революції. Полковники, що їх засуджено на смерть, були фактичними організаторами тієї революції. Цей засуд має радше символічно - політичне значення, як реальне, бо всіх їх суджено заочно, а за французьким судочинством треба перевести другу розправу, коли засудженого наочно схоплять, але він сам зголоситься. За газетними заввагами, треба сумніватися, чи суд удруге засудив би будь-кого з них знову на смерть, та тим паче — чи був би виконаний засуд смерти. Найвищою карою, що її присуджено дотепер за ту саму провину, була 15-літня в'язниця, що її вже відсиджують генерали Моріс Шаль і Андре Целлер, які були співкерівниками революції й самі зголосились були до влади.

Учасники Колгейтської конференції вислали до Конґресу ЗДА петицію в справі закордонної допомоги

Гамілтон, Н.Й. — До участи у 12-ій Колгейтській конференції закордонних справ, що почалася в понеділок дня 10 липня ц.р., зареєструвалося понад 300 делегатів і 43 репрезентанти чужоземних амбасад, включно з чотирма представниками американських українців. Ідучи за закликом президента Кенеді, більшість учасників конференції, 315 осіб, підписали під час відкриття конференції петицію до Конгресу ЗДА за підтримкою для пропонованої урядом програми закордонної допомоги. Разом із цим закликом президент Кенеді прислав на руки президента Колгейтського Університету Еверета Н. Кейза телеграму з привітанням і побажанням успіху. До участи в конференції зареєструвалися чотири українські представники адв. Степан Ярема, екзекутивний директор УККА, і Володимир Душник, редактор публікацій УККА, д-р Любомир Ортинський, екзекутивний секретар Дослідно-Видавничої Асоціяції „Пролог" і Марта Богачевська — від цієї ж асоціяції. Під час відкриття конференції був присутній, як гість, теж Володимир Д. Прибила, мол., із Сиракюз, Н.Й., президент Союзу Українських Студентських Товариств Америки. У вівторок дня 11 липня адв. Ярема, д-р Ортинський і п-на Богачевська взяли участь в панелі для справ европейської політики і ред. В. Душник узяв участь у панелі про Об'єднані Нації і зокрема виступав у дискусії над справою встановлення дипломатичних взаємин з Зовнішньою Монголією. У дебатах над схід.-европейськими проблемами, що відбулися в середу дня 12 липня, взяли участь усі українські представники.

● Чой Дук Шін, південно-корейський амбасадор до Південного В'єтнаму, очолює „місію доброї волі", яка об'їздить тепер різні далекосхідні країни, стараючись переконати їх, що новий військовий режим в Південній Кореї — стабільний і добрий. Коли та південно-корейська делегація прибула до Токіо, то 1,000 протикомуністичних корейців стрінули їх крикливою демонстрацією.

● В Японії згинуло наприкінці червня і липня ц. р. внаслідку зливних дощів, повеней і лявін — 265 осіб, а ранених було 1,250. Шкоди наросли до $422,000,000.

ХРУЩОВ ЗАПОВІДАЄ НЕПОСЛУХ І ПОГРОЖУЄ ОБ'ЄДНАНИМ НАЦІЯМ

Москва. Нікита Хрущов використав приїзд президента Ґгани Кваме Нкрумаха для виголошення нової промови, в якій цим разом виступив з новою гострою атакою проти нинішньої структури Об'єднаних Націй, явно погрожуючи непослухом і збройним спротивом проти всякої постанови ОН, яка „загрожувала б безпеці" Совєтського Союзу. „Якщо навіть всі країни світу прийняли б рішення, яке б не узгідне з інтересами Совєтського Союзу і загрожувало його безпеці, то Совєтський Союз не визнав би такого рішення і зберіг би свої права, покладаючись на свою силу", — заявив буквально большевицький диктатор. Хрущов знову атакував одноосібний пост генерального секретаря ОН та жадав заступити його „тройкою", себто трьома рівноправними членами Генерального Секретаріяту, по одному від Заходу, від комуністів і від невтральних країн, з правом вета для кожного з них. Об'єднані Нації, твердив Хрущов, які є з пановані одною з тих груп, не є здібні до виконування своїх функцій. Хрущов обурювався, що „соціялістичні країни", які нараховують третину мільйонів населення, отже одну третину людства, замало репрезентовані в апараті Об'єднаних Націй та що „імперіялісти" навіть не допускають думки про те, щоб на генерального секретаря Об'єднаних Націй вибрати — комуніста. Зберігання теперішнього стану в Об'єднаних Націях — погрожував Хрущов — є промощуванням шляху до „руїни і смерти цієї міжнародної організації", але коли Об'єднані Нації мають стати „паравaном для ненажерливої політики колоніяльних імперіялістичних держав, то, очевидно, ніхто не буде жаліти їх (Об'єднаних Націй) загину" Хрущов запевняв, що „ми не хочемо привілеїв, але й не хочемо, щоб інші мали їх". У свому безмежному цинізмі Хрущов бажав Нкрумахові дальших успіхів „в боротьбі за визволення народів з-під колоніяльного панування", а ґганський комунофільський диктатор прославляв з свого боку Совєтський Союз, як країну, ідеї якої „напевне переможуть сили реакції". Нкрумах прославляв „передбачливий геній Леніна" та успіхи „великого народу Совєтського Союзу", осягнені під лідерством „товариша Хрущова".

Німецькі комуністи продовжують „війну нервів" проти Західнього Берліну

Берлін. — Східньо-німецький віце-міністер закордонних справ Отто Вінцер заповів у минулий понеділок, що як тільки СССР і Східня Німеччина підпишуть сепаратний мировий договір, то Східня Німеччина перейме „суверенну контролю" над всіми шляхами комунікації між Західнім Берліном і Заходом. Вінцер відкинув концепцію, проголошену колись ще покійним державним секретарем Доллесом, що Східня Німеччина могла б виступати в ролі „агента Совєтського Союзу". Названий східньо-німецький комуніст заявив, що всі західні літаки, включно з літаками трьох західніх великодержав, будуть примушені діставати дозвіл на лети понад східньо-німецьку територію до Західнього Берліну — від східньо-німецької летунської контрольної централі. (Західні держави вже заявили, що вони ігнорують такий розпорядок Східньої Німеччини). Отто Вінцер склав свою заяву на пресовій конференції в Роштоці. Його заяву західня преса оцінила як ще один пропагандивний виступ в „війні нервів", що її пляново ведуть комуністи, щоб схвилювати і вивести з рівноваги життя в Західньому Берліні та Західній Німеччині. Найкращим доказом, що ця тактика не доводить до цілі, є заповідь приїзду в найближчому часі до Західнього Берліну західньо-німецького канцлера Конрада Аденауера. Він не був там ще від січня минулого року. Східньо-німецька преса відразу заявила, що приїзд Аденауера буде „актом нової провокації" збоку Західнього Берліну та Західної Німеччини.

Комуністичні ватажки заперечують совєтсько-китайські розбіжності

Москва. — Комуно-польський диктатор Владислав Гомулка у промові під час урочистостей з нагоди 40-річчя приходу комуністів до влади в Зовнішній Монголії, в Улан Баторі, заявив, що „волоси комунізму розчарувались у своїх надіях, що ідеологічні диспути доведуть до розвалу комуністичного блоку". Гомулка запевняв, що ті „диспути", використовувані „ворогами комунізму" для атак проти „соціялістичного табору", ніколи не захитали основами солідарности і приязні між всіма комуністичними партіями і країнами. Гомулка приїхав до Зовнішньої Монголії на цілих шість днів. З'їхались туди комуністичні ватажки з різних країн, — навіть з комуністичної Югославії. Виступ Гомулки припав через день після виступу комуно-китайського міністра закордонних справ маршала Чен-і, який також рішуче заперечував розбіжності між СССР і Пейпінгом та стверджував, що комуністичний Китай також підтримує комуністичний маніфест 81 комуністичних партій, проголошений на збіговищі в Москві у грудні минулого року. Інша річ, що московська „Правда" подала текст заяви Чен-і інакше, як її подано офіційно в пейпінгському радіо.

В АМЕРИЦІ

● 9-го липня летуни зловили в повітрі кабінку, яку випустив штучний сателіт „Діскаверер 26", випущений 7-го липня з летунської бази в Каліфорнії. Це вже 4-та кабіна, що її зловили летуни. Вони заявили, що радо зловили б найближчу кабіну, в якій було б „щось живе", а не тільки самі інструменти.

● В Сенаті сенатор - демократ з Огайо Френк Лавші говорив про те, що появилися вістки, що уряд хотів би позбутися директора Федерального Бюра Інвестиґацій Едґара Гувера, який є директором від 20-их років ц. в., і якого дуже ненавидять комуністи. Коли сенатор хвалив Гувера, публіка на галерії сильно його оплескувала, аж провідник Сенату мусів її заспокоювати. Сенатор Кухель назвав Гувера „одним із найбільших американців" нашої генерації.

● 24-го липня до Гавани на Кубі має прибути совєтський космонавт Юрій Гагарін, якого оваційно мають вітати як героя тріюмфальними походами та прийняттями, в яких братимуть участь і комуністи з інших американських латинських держав і Канади.

● У форті Беннінг, Джорджія, вдарив грім під час військових вправ, як вояки стріляли на стрільниці, і від грому згинули 4 вояки, а 16 були легко поранені. Вояки втікали під дерево, щоб схоронитися від дощу, що почав був падати.

● В Перл Рівері, Н. Й. виховники досліджували те, як учні середньої школи (гайскулу) користуються телевізією. Стверджено ,що здібні учні лише „одним оком" дивляться на телевізію, а тупі учні цілим серцем віддаються телевізійним програмам.

У СВІТІ

● З'єдинена Арабська Республіка переговорює з американською державною Адміністрацією для справ аеронавтики і сферичних просторів, щоб купити в ЗДА ракету для вистрелення її на території названої Республіки. Вистрелення такої ракети в Ізраїлі налякало його арабських сусідів, як натяк на можливість існування в Ізраїлі ракетно-атомової зброї. Однак усупереч запевнюванням жидів, що вони самі випродукували ту ракету, арабська преса переконана, що в цьому ділі допомогла жидам головно Франція, найбільший експортер зброї, зокрема літаків, до Ізраїлю.

● Південно-корейського прем'єра генерала Чанґ До Юнга скинули й арештували ніби за те, що в його оточенні приготовлялась змова проти суперників генерала. Ген. Чанґ буцім-то знав про те, що змовники хочуть вбити кількох членів керівної військової хунти. Вся справа із скиненням генерала Чанґа й арештуванням його і кількох інших високих старшин та попереднього прем'єра д-ра Джана Чанґа — дуже неясна.

● Папа Іван XXIII висловив велике стурбування з приводу останніх кривавих подій в Альжирі, де одного дня згинуло 80 мусульман, та закликав до „поміркованости і згоди" в Альжирі. Здогадуються, що ватиканська дипломатія посередничитиме поміж французьким урядом та альжирсько - арабськими націоналістами, з якими Ватикан нав'язав зв'язки через своїх духовників в Альжирі і Тунісії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Берлін Хрущова і ЧСР Гітлера

Ніщо під сонцем не нове — цю стару філософську правду можна застосувати й до нинішньої міжнародної ситуації, зокрема, до тактики Хрущова, що вірно наслідує свого „великого вчителя" імперіялізму, Адольфа Гітлера. Кілька днів тому прочитали ми в американському коментарі: „Дбайлива аналіза останніх промов Хрущова і заяв східньонімецьких комуністів цілком переконала деяких дорадників президента Кеннеді, що Хрущов застосовує тепер в основному стратегію Адольфа Гітлера, завдяки якій той захопив Чехо - Словаччину. На Мюнхенській конференції у вересні 1938-го року Гітлер переконав Англію і Францію, щоб вони віддали йому частину Чехо - Словаччини, відому, як Судетський край. Це так пригнітило чехів і здеморалізувало західні демократії, що через шість місяців Гітлер зміг загорнути без спротиву цілу Чехо - Словаччину. Хрущов переводить тепер подібну двоступневу операцію. Спершу хоче він підірвати західні позиції переговорами. Потім східньо - німецькі комуністи, перебравши в свої руки комунікаційні шляхи в повітрі і на землі, задушать Західній Берлін". І тут американський коментатор з'ясовує катастрофальні наслідки, що їх мала б втрата Берліну для Західньої Німеччини, зорганізованого в бльоку НАТО Заходу, для народів усіх сателітних країн та для всіх країн на різних континентах, загрожених комуністичним наступом.

Проведена американським коментатором паралеля між тактикою Гітлера і Хрущова надзвичайно переконлива. Воно й не може бути інакше: адже ці дві системи — фашистська й комуністична — надзвичайно схожі, ба, обидві вони спираються на тих самих основах: однопартійній диктатурі, виключенні всякої, навіть найменшої опозиції, змаганні до заволодіння всім світом, вірі в своє „післанництво", доведеному до божевілля доктринерстві, закоханості у фразах, що суперечать дійсності, розбудові величезного пропагандивного апарату на послугах режиму і його загарбницької політики, манії величности лідерів, заперечуванні всякої релігії поза релігією партійної програми, деправуванні душ молоді у всеохоплюючій системі державного виховання і т. д. Тому найправильнішою на означення комунізму є назва червоного фашизму.

Захід у нинішній холодній війні не вживає постійно цієї назви, і це є такою самою помилкою, як промовчування „з делікатности" факту склеєння совєтської імперії внаслідок цілого ряду завойовницьких воєн, — це є такою самою трагічною помилкою, як плекання анахронічної концепції „російського економічного великого простору", замість проповідування концепції розбиття російської імперії.

А втім, наведений угорі коментар, що нібито віддає думку оточення Президента, доказує, що логіка таки мусить — скорше чи пізніше — перемогти, і що найкращим учителем про справжню суть СССР є самі большевики. Гітлер і Хрущов подібні ще в тому, що вони не тільки політичні грачі з маніяцькою ціллю перед очима, але й до такої міри запаморочені своїми успіхами і своєю могутністю, що не здібні бачити світ таким, яким він є в дійсності. Гітлер також не постав з порожнечі, а породив його довгий ряд його попередників - деспотів, і допомогли йому вирости помилки демократії. Він провалився — перецінивши свою силу і недоцінивши сили вільного світу. Тим самісіньким шляхом ступає Хрущов. Його остання суботня промова, переплітана солодкими словами й погрозами, відкликами на миролюбність і заявою про збільшення військового бюджету, була характеристична недоцінюванням інтелігенції західніх державних мужів. Логіка розвитку большевицької революції штовхає Хрущова до щораз нових заволювань. Чи це буде Берлін, чи якась нова штучно спровокована ним міжнародна криза — він перетягне струну і, задивлений в міраж большевицької потуги, буде розторощений так, як — Адольф Гітлер.

Країна кари смерти

З різних досягнень, що їх записують большевики на своє конто, вони можуть похвалитися одним найбільше переконливим і неперевершеним ніякою державою світу, а саме — встановленням в їхньому законодавстві кари смерти за різні протидержавні вчинки. В цьому відношенні Совєтський Союз лишив далеко позаду всі країни світу, бо ніде, навіть під час війни, не карано і не карається смертю стільки людей, як у цій, мовляв, найбільш гуманітарній і найбільш демократичній країні „побудованого соціялізму".

Широкий відгомін зустрів у світі проголошений 7-го травня ц. р. указ Президії Верховного Совєту СССР „Про посилення боротьби з особливо небезпечними злочинцями", силою якого привернено кару смерти за розкрадання державного і громадського майна, за фальшування грошей та цінних паперів і за організування терористичних груп і участь у їх виступах проти адміністрації тюрем і концтаборів. Тепер кількість указів, спрямованих на „посилення боротьби з різними кримінальними злочинцями", поповнено ще одним указом Президії Верховного Совєту СССР „Про посилення відповідальности за порушення правил про валютні операції". Цим новим указом, датованим днем 2-го липня ц. р., постановлено „увести застосування смертної кари розстрілу за спекуляцію валютними цінностями або вартісними паперами, як постійне зайняття, або у великих розмірах, як також за порушення правил про валютні операції особою, караною вже раніше за такий переступ".

Під сучасну пору, як це виходить із встановленої в цьому указі зміни першої частини статті 22-ої Основ кримінального законодавства СССР і союзних республік, в СССР карають розстрілом за такі вчинки як: зрада батьківщини, шпигунство, диверсія, терористичний акт, бандитизм, виготовлення з метою збуту або поширювання фальшованих грошей і вартісних паперів, зумисне вбивство при обтяжливих обставинах та „інші тяжкі переступи у випадках, спеціяльно передбачених законодавством СССР". Вже самий реєстр кримінальних вчинків, що за них карається розстрілом, показує, що в Совєтському Союзі кара смерти може бути застосована майже до кожного важливішого злочину чи переступу.

Доповнення цього реєстру злочинів, що мають бути карані розстрілом, уже й спекуляцією валютою і вартісними паперами можна розглядати з різних точок зору. Найперше, воно свідчить про незвичайне поширення в Совєтському Союзі спекуляції чужою валютою і вартісними паперами, як і про те, що це поширення набрало вже загрозливих для державних інтересів розмірів. З другого боку, встановлення суворих кар — в'язниці, заслання і розстрілу — за згадану спекуляцію доводить, що комуністичний режим готується використати новий указ не тільки проти тих, що займаються валютною спекуляцією у великому розмірі, але й навіть проти звичайних Богу духа винних громадян, що їм припаде в уділі сумнівне щастя одержати кілька долярів чи фунтів від своїх кревних за кордоном чи від відвідувачів Совєтського Союзу. Знаючи совєтську дійсність, можна бути певним, що у випадку потреби робітної сили совєтські тюрми і концтабори заповняться знову, як минулими роками, десятками тисяч людей, основним злочином яких було те, що вони одержали або мали в своєму посіданні чужоземну валюту. Супроти ж активнішого елементу з-поміж притриманих за спекуляцію осіб, як потенціяльних ворогів режиму, буде застосовувана кара смерти з метою їх фізичної ліквідації, як це було вже багато разів в історії СССР.

Зокрема треба ствердити, що цей найновіший указ, як і указ з 5 травня „Про посилення боротьби з особами, які ухиляються від суспільно корисної праці" може бути використаний совєтським режимом проти всіх тих, що одержують посилки або гроші з-за кордону.

ГОСПОДАРСЬКІ ОБРІЇ

Поліпшення на ринку по недавній рецесії прийшло куди скоріше та динамічніше, як сподівались, і, якщо темп подій буде такий і надалі, то вже за чотири місяці по досягненні найнижчої точки економічного спаду, матимемо повне піднесення, а в осінніх місяцях цього року вже й познаки повного господарського балансу, а то й початки просперитету. Економічне поліпшення приходить нагальніше, як після рецесій 1949, 1954 і 1958 років. На це є дві причини: рецесія в 1960-1961 роках була лагіднішою, ніж будь-яка ринкова обнижка по другій світовій війні, і — величезні пляни публічних видатків ери „Нових Обріїв" настроїли оптимістично продуцентів і інвеститорів.

Економічні події приносять зміни на ринку майже з дня на день. Ще 2 тижні тому відчувалось в господарських колах неспокій у зв'язку з тим, що нагальний ріст економіки може привести до інфляції доляра, але вже сьогодні цей неспокій у великій мірі притишився. Коли ще недавно біржові спекуляції і зиски стояли на високому рівні, то сьогодні вже позначився на біржі поважний спад цін на акції (стаки). Сталося це у висліді кількох моментів. Поперше, фінансові експерти зазначають, що це обниження є нормальною реакцією на гарячковий ріст біржових цін і операцій за останні місяці, який тривав навіть під час загальної рецесії, як вияв сподівань на скоре економічне поліпшення. Кажуть, що оце обниження на біржі є потрібним корективним процесом.

Подруге, воно є вислідом зміни настроїв серед акціонерів, що частинно відвернулися від високоспекуляційних акцій нових випусків відносно менше знаних компаній і стали більше цікавитися „консервативними" капіталовкладами.

Потретє, в минулому важко було знайти якийсь зв'язок поміж розмірно низькими зисками компаній і високою цінністю їхніх акцій. Надії на економічний розгін подекуди виправдували цей парадокс. Але тепер інвеститори стають обережнішими, не хочуть більше такої розбіжности паперів, за якими стоять великі фінансові зиски.

Останні два тижні принесли зміни на ринку споживання. А саме, не зважаючи на економічне поліпшення, американський споживач все таки не видавав своїх грошей з легким серцем. І ось його наставлення основно змінилося: він ширше розкрив свій гаманець і щораз більше витрачає грошей на автомашини, одяг, доми, їхнє устаткування та всякого роду люксуси. Більше грошей залишає він і в департаментових крамницях. Збільшення видатків консумента - споживача прийшло у висліді двох факторів. А саме у весняні місяці і на початку літа він додатково витрачає гроші на ферії та різного роду уліпшення в хаті й біля хати. З другого ж боку економічний ріст спричинив збільшення особистих прибутків, які зросли на $7.5 більйона понад лютневий і на $2.5 більйона понад квітневий рівень. Піднеслися платні у висліді зросту затруднення та збільшення годин праці, і загально спостерігається значну поправу на ринку праці. Протягом червня число безробітних, що діставали грошову підмогу, впало на 300,000, тоді як рік тому в цьому самому часі число безробітних обнизилося тільки на 100.000.

Зростання прибутків і видатків населення є поважною заохотою для підприємців продовжувати реалізацію своїх плянів у рамах економічного розгону. Бо, як відомо, збільшення затруднення підносить оптимізм споживача, а його більші прибутки спричиняють поширення ринкового попиту і запотребування. Тому виробничий індекс, виготовлюваний Федеральною Резервовою Банковою Системою, постійно виявляє ріст продукції в більшості галузей індустрії, не зважаючи на літню пору. Але продукція сталі, як то звичайно буває в літніх місяцях, обнизилась.

На тлі такої господарської ситуації секретар скарбу, Д. Діллон, заявив офіційно: В 1960 році національний продукт — брутто (ГНП) осягнув $503 більйони. Внаслідок рецесії у перших місяцях 1961-го року, цей продукт-брутто досягне тільки $515 більйонів. Тобто ріст народного господарства ЗДА становитиме за цей період лише 2½%. Цей ріст в економічному змагові із СССР надто повільний. Але Діллон сподівається, що в 1962-му році американська економіка осягне $555 більйонів національного продукту - брутто, тобто приблизно 8% росту. Далі він заявив, що в 1963-му році наша економіка буде вже такою сильною й динамічною, що можна буде сподіватися якоїсь федеральної бюджетової надвишки. За передумови для такого розвитку подій Діллон уважає затримання стабільности цін, поміркованість індустріяльного та робітничого світів і ефективне скорочення безробіття щонайменше до 4% цілости робітної сили країни. На наш погляд, сподівання секретаря скарбу Д. Діллона можна вважати за дуже, якщо не надміру, оптимістичні.

Розуміється, що політика „нових обріїв" розвивається вповні в напрямі реалізації таких плянів росту. Щоб затримати ріст цін, підготовляється нова фронтальна атака уряду на монопольну практику великих компаній. Контролюватиметься цінн, пляновані об'єднання великих підприємств, їхню ринкову практику і т. д. А з другого боку уряд бере під особливу увагу проблему старших віком людей. І так, в 1920-му році в ЗДА було тільки 4.9 мільйона осіб у віці 65 і більше років. Тепер є їх 16.6 мільйона, а в 2000-му році буде 35 мільйонів. Що б поступово розв'язати цю проблему, демократична адміністрація поширює рями соціяльного забезпечення, підвищує пенсії, скорочує число років, потрібних для одержання права на забезпечення. Фонди на переведення цих плянів ітимуть з підвищення податків на підприємця і робітника.

Надзвичайно різким скреготом на американському господарському обрії є тимчасово припинений найбільший в 1961-му році страйк моряків торговельної фльоти, що охопив коло 70,000 осіб на обидвох узбережжях Америки, зорганізованих в трьох професійних спілках.

Причиною непорозуміння між власниками кораблів і професійними спілками є проблема юнійної організації моряків, що працюють на американських кораблях, які плавають під чужими прапорами. Ці моряки, як не-члени спілок, дістають меншу платню і не мають тих привілеїв, якими користуються члени спілок. Тож головною метою професійних спілок є включити тих моряків в рями організованого робітництва Америки. Власники кораблів гостро спротивляються цьому, з фінансово - комерційних міркувань.

Розпочався страйк такий серйозний у своїх наслідках (спаралізування торговельного мореплавства), що американський уряд змушений був застосувати закон Тефта-Гартлі про заборону страйків на період 80 днів в ключових ділянках економіки, якщо такі страйки можуть загрожувати безпеці країни.

М. Ч.

PERICOLOSO VIVERE

Західня Німеччина. — Клич "pericoloso vivere" (жити в небезпеці) уживали в своїй пропаганді італійські фашисти, які перейняли цю настанову від екстравагантного поета Габріеля д'Аннунціо.

Коли згадуємо ці слова, то зовсім не для того, щоб порівнювати гістеричність італійських фашистів з настроями громадян Німецької Федеративної Республіки. Нема тут ні походів з прапорами, ні войовничих промов, у пресі панує здержливий діловий тон. Не чути розмов про політику в льокалях, де німці п'ють пиво і дивляться на екран телевізора.

Громадянин Німецької Федеративної Республіки з більшим інтересом слухає радіові звідомлення про спортові змагання, як промови Хрущова, Кеннеді чи інших політиків у справі Берліну. Навіть вістки про часткову мобілізацію військових сил, приналежних до НАТО, та про пересунення французьких дивізій із Альжиру до Німеччини не хвилюють нікого в цій країні. Як пояснити цю байдужість? Легковажністю, оптимізмом чи Куп'яновою філософією: „якось то воно буде"?

Щоб це зрозуміти, треба взяти хоч кілька елементів, що творять так звану „політичну атмосферу" в Західній Німеччині. Насамперед — добробут, що впливає на кожного:

„Нащо та війна, коли можна й так добре жити? Адже я умовився з сусідами їхати автом на літній відпочинок на берег Адріятики або до фіордів Норвегії".

Друге: не один рік преса, радіо, промовці повторюють, що „нова світова війна неможлива", бо її бояться обидві сторони, щоб не загинути в атомовому божевіллі.

Третє: навіть той, що уявляє собі війну, як реальну загрозу, бо вона може вибухнути з причини фальшивого обчислення ситуації тою чи іншою стороною, навіть такий „песиміст" починає звикати до небезпеки. Чи може людська сила спинити бурю, град, дощ? Так, мовляв, і з війною. Вона може вибухнути, як стихійна сила природи, а тому — краще над цією проблемою не сушити собі голови. А поки сонце сяє, цвітуть липи і наповнюють своїми пахощами ліси, парки й сади, то чи не краще жити в небезпеці, але про небезпеку не думати?

П. А.

Олег Лисяк

ТРОХИ ПРО КОЛЮМБІВ

Температура була 96 ступнів, вогкість щось під сто процентів, дихати було важко і, сидячи далеко поза північ на сходках у садочку, хотілось тікати десь далеко-далеко, десь, де температуру міряють не такими високими ступнями і де взагалі трохи холодніше, нехай навіть і не так добре...

Колега, який має „еркондишен", запросив мене на „годинку в холоді", але до нього треба було б їхати пів години в один бік, пів години в другий — ні, краще вже посидіти у власному п'ятиярдовому садочку і трохи помріяти... Про теперішнє? Щось теж! — хто мріє про гаряч і спеку! Про майбутнє? Кому хочеться мріяти про атомову бомбу? Хай уже краще про минуле...

І так якось нагадалося те, що діялося з нами кільканадцять років тому, коли ми ще курили на „сухий приділ" автентичні американські цигарки, коли існували ще табори діпі, і якщо ми мали тоді будь-які мрії, то мріяли про те, як заїдемо до Америки і як будемо курити тут цілий день американські цигарки не на приділ, але так; як будемо їсти смалець просто з пушки і будемо пити не самогон виробу дяді Юхима з третього бльоку над стайнею, але віскі енд сода...

Так, це було ще тоді, коли українська спільнота в Німеччині переходила скринінги, викидування з таборів, коли колишні вояки Дивізії милися окремо, намагаючись не роздягатися при людях, коли по таборах ішла пожвавлена боротьба за „владу". В Міттенвальді рядив тоді теперішній п р о в и д і н с ь к и й кандидат, Місько Дужий, у Берхтесгадені одні видирали другим контролю над магазинами, в Ашаффенбурзі „Неділя" ред. Которовича опублікувала сенсацію: фото проф. Вовчука з бородою... Внедовзі прийде осінь і на кордонах Баварії появляться озброєні автоматами люди, які, як писала німецька преса, коли їх оточила американська військова поліція, „сиділи при вогні і співали пісень"....

Це перші вояки УПА прибули рейдом на Захід, щоб дати свідоцтво правді. Ті самі, що недавно відбули „рейд" до Филаделфії на десятий з'їзд свого Товариства, ті самі, що тепер уже носять окуляри і мають проріділі чуприни...

Тихо й незамітно зникають з таборових бльоків люди, що „еміґрують". Еміґрують, себто ідуть далі. „А ми залишаємось тут..." — стверджують з меланхолією сусіди з того самого коридору. Щоправда, приїздили вже якісь панове, записували на Америку і на Австралію, але то лише для тих, що мають афідавіти. „Але хто там знає, що то буде? А тим часом завтра вибори до таборової Ради, а ми ще не зареєструвалися у виборчій комісії. А в неділю грає „Лев" з „Чорногорою", і Гарасим гратиме в атаку! Що там еміграція! Цікаво, що сьогодні дають на сухий приділ, і що грають в театрі? „Малахія" чи „Цнотливу Сузанну"?

Щасливці їдуть до Мюнхену, на Функ Касерне, переходять якісь комісії, там беруть їм кров, переслухують, СіАйСі, СіАйДі, АйЕнЕс, — скринінгують, заглядають під пахви, чи нема значка з Дивізії... Минають місяці, а вони сидять на Функу. І нарешті — поїхали! Зразу пишуть „від води", потім перестають так, як і ми перестали. По них виїздять інші, когось щораз бракує в таборі. А вони їдуть, переходять усі нещастя та еміграційні чистилища, разом із морською хворобою і один до другому вдивляються в статую Свободи, що обіцяє нове життя з автом, хатою і американськими цигарками. До Америки приїжджає щораз більше нової породи людей: українських діпістів, людей, які почували себе щасливими у Винниках чи Руських Фільварках і яких доля закинула аж на Менгеттен чи Великі Озера.

Ще звучали нам в ухах слова членів репатріяційних місій: „Пасдєш, сволоч, на родіну! На днє моря найдьом!", — ще мерехтіли в очах різні скринінги і ще наш новоприбулий, недобровільний Колюмб — що зовсім не вибирався нікуди їхати до дня 1-го вересня 1939-го року і таки заїхав до Америки не міг зрозуміти, що вже кінець усім скринінгам, допитам і перевіркам, що вже крапка і що вже остаточно настала для нього демократія.

Не були легкі його перші кроки. Ті, що прибули пізніше, мали легшу оправу. Прийшли по нас до порту колеги з Дивізії (що приїхали „на шварц"), за тиждень ми мали вже працю, за два тижні мешкання, за місяць телефон, за два місяці борг у крамниці на розі, за чверть року вже розглядалися пильно за автами на вулиці, роздумуючи, котру то купимо „кару"... Що й сталося. А потім прийшов „морґедж" за хату, забезпечення в Союзі, позика в Кредитівці, і взагалі Америка виявилася зовсім непоганим винаходом. Ми благословили першого Колюмба за те, що не заїхав десь до Індії чи Китаю так, як мав у проєкті, але задовольнився вільною землею Вашингтона.

Сьогодні все це вже далеко за нами. Діти укінчують уже коледжі і гайскули, викінчуємо третє чи четверте з черги авто, Лепкалюк поставив пару сотень мостів, здобули ми вже пару чемпіонатів Америки в молодечому й професійному футболі, заклали кількадесят вакаційних осель і мотелів, відбуваємо щораз більші конвенції і з'їзди... і поволі забуваємо про часи, коли ми були ще близько рідної землі, нехай у таборових бараках, коли ще мріяли по повернення додому, коли ще існували таборові республіки і коли — коли з-поза залізної заслони приходили ще юнаки з автоматами в руках... Ті самі, що носять тепер окуляри, мають проріджені чуприни і „рейдують" на свої з'їзди з Шикаґа, Дітройту і Клівленду до Филаделфії.

А смальцю з пушки я таки не їм. Поперше тому, що ненавиджу смалець, а подруге тому, що лікар заборонив мені їсти товщі. З цигарками те саме. Не дозволяють багато курити.

Так відходять у далечінь мрії...

ПІДЕМО ВДВОХ...

Сковзає тиша по камінню,
Що сніжним холодом завмре.
За нами — місто в чорних
[тінях,
В смичках оркестр, в гудках
[сирен —

Вражчить чарками, точить
[тости
На славу літу та зимі.
А перед нами — димний
[простір,
Поля далекі, та німі.

А на полях — жорстокий вітер
Гуляє з смертю навздогін,
І заколихує сповиті
Останки трупів та руїн.

Над нами чад гіркий...
[Неспокій.
Ми йдем, ми мусимо іти,
Де в загравах горять епохи,
Де починаються світи.

Підемо вдвох назустріч ночі,
Назустріч північним полям,
І два чуття: люблю і хочу
Ми кинем бурям і вогням.

А. ГАРАСЕВИЧ

Микола Гайдак

БДЖОЛИ НА СЛУЖБІ ЛЮДСТВА

(1)

„Бджола в українського народу — символ душевної чистоти, побожности і святости. Бджолу часто називають „Божою мухою" і вважають за гріх її вбивати", — пише проф. Онацький у своїй Українській Малій Енциклопедії. Ніколи український селянин не скаже „бджола здохла" — як кожна інша тварина: „бджола вмерла" — вираз, що стосується лише людської смерти.

Більшість людей не уявляє собі, як багато їхнє життя залежить від цих маленьких Божих створінь. У цій статті я хочу познайомити читачів з тим, яку користь бджоли приносять людству.

Життя бджіл — таке цікаве, як казка, як захоплююча повість, яку природа поступово розкриває перед нашими очима. Само студіювання містерій бджолиної родини ушляхетнює людину. Коли ж до того ми зрозуміємо, чим бджоли прислужуються нам у щоденному житті, тоді ми, якщо й не станемо пасічниками, то принаймні з більшим респектом будемо думати про бджолу та її працю.

Коли говоримо про бджіл, то перше, що приходить нам на думку — це мед. У давнину мав мед величезне значення в господарстві України, як предмет торгівлі, як данина князеві. Мед, як трунок, так зване мед-вино, вживалося з давніх-давен, було воно напоєм предків. Народна медицина часто вживала мед для лікування. Мед був зв'язаний з багатьма весільними обрядами — недарма перший місяць по шлюбі називається — „медовим".

Мед — дуже цінна поживa. Крім цукру, має він у собі ще мінерали, вітаміни та різні пахучі сполуки, що надають йому відмінного смаку. Медові цукри — глюкоза та фруктоза — так звані прості цукри, які не потребують перетравлювання, а переходять у кров безпосередньо з наших органів травлення. Тому атлети, змагуни, фітболісти часто вживають мед для підтримання своєї енергії.

Мед — надзвичайно добра пожива для дітей. Досліди у дитячому відділі Шикаґівського університету показали, що немовлята сприймають мед дуже добре, і він не спричинює розслаблення. У випадках запору збільшення меду в дієті немовляти допомагає і не викликає розслаблення. Систематично уживаючи мед, немовлята прибувають на вазі. Ті ж досліди виявили, що коли мед вживати як додаток до молока, то в дитячому організмі більше залишається вапна на магнезію, як тоді, коли давати їм інші солодощі. В університетських клініках та шпиталях знайшли, що мед з молоком — надзвичайно добра пожива для немовляти.

Мед має в собі мінерали. З них найбільш цінні ті, що їх наш організм потребує в найбільшій кількості. У Міннесотськім університеті досліджували ролю меду у формуванні червоної барви — гемоґлобіну в крові звіряти. Ці досліди показали, що темний гречаний мед, уживаний з молоком, не тільки попереджує недокрів'я, але також лікує його. Світлий мед має цю якість у меншій мірі. У деяких европейських клініках знайшли також, що мед допомагає при недокрів'ю немовлят та дітей.

У тих випадках, коли людина мусить споживати лише рідку дієту, доброю поживою є молоко з медом — три столових ложок меду на кварту молока. Але при довшій дієті треба вживати помідоровий або помаранчовий сік з додатком вітаміну Ц.

У клініках мюнхенського університету виявлено, що мед має в собі речовини, які дуже добре впливають на м'язи серця. Тому мед радять ужиавати старшим людям, особливо, коли вони мусять працювати фізично. У клініках університетів Ляйпціґу, Берліну та Галле знайшли, що мед дуже корисний при втраті апетиту, хоробах тракту травлення, недоживлення, в післяопераційному періоді, у випадках виснаження та в дієті пацієнтів із серцевими недугами.

Мед можна вживати з кожною стравою, бо він не тільки солодить, але й поліпшує смак страви, додає до неї щось, чого жадні інші солодощі не можуть дати.

Мед є дуже добрий засіб проти попалень, якщо попалене місце намастити медом, то напевно міхура не буде.

Бджолиний віск теж грає величезну ролю. Найбільше його вживається в косметиці — різні креми, губні помади, рум'яна і т. д. Далі йде свічкарство, штучна вощина. Багато воску вживається для виготовлення різних мастей в аптеках, індустрії, друкарстві. Треба було б декількох сторінок, щоб перелічити всі випадки, де вживається бджолиного воску. Між іншим, популярна жувальна гума має також у собі віск.

Прополіс — клей, що його бджоли збирають з рослин і приносять до вулика, щоб заліплювати щілини, полірувати та прикріпляти рямки, замуровувати мишей, гадюки тощо, які інколи залязять до вулика і яких бджоли не всилі винести. Раніше прополіс уживали для дезінфекцій та лікування ран і наривів. Масті з прополісу ще й тепер вживається в деяких клініках Совєтського Союзу. Із прополісу приготовляють знаменитий ляк для скрипок.

Не один із нас познайомився з бджолами у досить болючий спосіб. Якщо вас вжалила бджола, то на тому місці завжди залишається її жало. Це тому, що на кінці бджолиного жала є гачки, якими воно зачеплюється в шкірі, і бджола його не може витягнути. Коли щось вас укусило, а жала на укушеному місці нема, то це напевно не була бджола.

Із жалом залишається на ужаленому місці отруйний міхурець і нерви, що керують жалом. Якщо жала не витягнути, то воно продовжуватиме помпувати отрую з міхурця. Тому треба жало зіскребти нігтем чи тупою стороною ножа не придушуючи міхурця, бо інакше ви самі впорскнете отрую до свого тіла.

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

Загальні Збори Канадійського Наукового Товариства ім. Т. Шевченка

7-мі Звичайні Загальні Збори КНВЩ відбулися 11-го червня ц. р. в приміщенні Дому Просвіти, при вул. 140 Бетирст. Зборами проводила президія в складі проф. Є. Вертипорох — голова, д-р Ст. Росоха — секретар.

проф. інж. д-р Є. Вертипорох

По відкриттю зборів вшановано однохвилинною мовчанкою померлих членів КНТШ інж. Ст. Яцева і інж. А. Палія та проф. д-ра І. Мірчука.

Благословення і привіт прислав єпископ-екзарх кир Володимир з Франції з Парижу. Відчитано численні привіти і побажання.

Після прийняття порядку нарад вибрано Верифікаційну Комісію в складі пані інж. Леоніди Вертипорох, інж. Я. Гарасевич д-р Б. Стебельський і Номінаційну Комісію в складі: о. Ст. Хабурський, проф. Ст. Килимник і д-р Ст Кучменда. Виготовлено, розіслано місяць перед Загальними Зборами звіт з діяльности Товариства, тому голова подав лише загальні підсумки праці.

КНТШ нараховує 16 дійсних, 115 звичайних і 6 членів прихильників. Поміж дійсними членами є два чужинці: проф. д-р Джордж Сімпсон і проф. д-р Ватсон Кірконел. 4 члени належать до Історично — філософічної секції, 6 до Філологічної, 8 до Природничо - Математичної. Більші скупчення членів маємо в Торонті — 50 Едмонтоні — 27, Вінніпеґу — 7 і в Оттаві — 5.

Після статуту кожного року в місяці березні на Шевченківській Сесії голова НТШ дає річний звіт з діяльности, а Загальні Збори получені з вибором нової Управи відбуваються щодва роки. Засідання Управи відбувалися щомісячно, крім двох літніх місяців. До головної діяльности Товариства належить улаштування Наукових Конференцій, Сесій і видавнича діяльність, якої не можна було розгорнути з уваги на брак фондів, які повинно б дати українське громадянство.

В 1959 році в Торонті відбуто річну Наукову Шевченківську Сесію з трьома доповідями, чотири окремі Наукові Сесії з чотирьома доповідями. 1-го жовтня 1959 року минуло 10 років від заснування КНТШ; відмічено це Спеціяльною Святочною Науковою Сесією та Бенкетом. В Осередку праці КНТШ в Едмонтоні відбулася Наукова Шевченківська Сесія з 3 доповідями, Наукова Сесія присвячена Мазепинським Роковинам з 3 доповідями, одна Сесія з одною доповіддю та Ювілейна Наукова Конференція, присвячена 10 літтю праці К НТШ, з трьома доповідями та бенкетом.

Голова брав участь і заступав К НТШ на Конгресі Українців Канади в 1960 році.

В 1960 в Торонті відбуто Наукову Сесію, присвячену гетьманові Іванові Мазепі з трьома доповідями, Шевченківську Наукову Сесію з трьома доповідями. В днях 8 і 9 жовтня відбута IX з черги Наукова Конференція пройшла з успіхом, на ній прочитано і продискутовано 25 доповідей з тематикою трьох Секцій НТШ: з історичної 6 доповідей, з шевченкознавства 3, з совєтознавства — 4, з етнографії — 1, з бібліографії — 1, з хемії дві і з мемуаристики — 5.

Окрім цього відбулися дві академічні доповіді з медичної ділянки. Вшановано бл. п. проф. Юліяна Березовського в 8 річницю його смерти Святочним Вечором з трьома доповідями та його рецитаціями зі звукопису. Заплановано програму поїздки д-ра І. Мірчука по Східній Канаді. Влаштовано спільно з Комітетом Українців Канади вечерю в честь проф. д-ра І. Мірчука, а 18 грудня 1960 року він виголосив доповідь „Значення традиції в українській свідомості".

Осередок в Едмонтоні відбув в березні Шевченківську Наукову Сесію з трьома доповідями та дві окремі Сесії. Зорганізовано дві стрічі проф. д-р І. Мірчука з представниками українських Установ та разом з місцевим Відділом КУК стрічу з ширшим громадянством, на якій професор д-р І. Мірчук прочитав доповідь „Українська наука на чужині". Обнято протекторат над виставкою проф. Юліяна Буцманюка в його 75-ліття життя. Створено Комітет сприяння українській бібліотеці Едмонтонського університету. Замовлено і заплачено членством осередку портрет о. проф. д-р. В. Лаби і відіслано до ґалерії при А НТШ в Ню Йорку.

Управа К НТШ удержує дружні і консультативні зв'язки з головою проф. д-р Р. Смаль - Стоцьким та Управою А НТШ в Ню Йорку.

К НТШ є членом Комітету Українців Канади, має свойого сталого представника в президіяльній Раді КУК в Вінніпеґу, належить до Наукової Ради при КУК і цього року голова К НТШ займає пост голови цієї Ради.

З днем 30 червня 1959 К НТШ одержало чартер на провінцію Онтаріо. Маючи право вести свою діяльність за статутом для переведення своїх цілей, як неприбуткове Товариство може збирати фонди, стипендії і дотації та пожертви, що є вільні від оподаткування.

Голова подякував Українським Інституціям і добродіям що доцінювали важливість праці К НТШ своїми дотаціями і жертвами помагали проводити працю українській науковій Установі.

Голова подав дотації і пожертви понад дол. 20.

Український Народний Союз — дол. 100,

Босфор Констракшен Ко. — дол. 25,

Комітет Свята Т. Шевченка, Велланд, Онт. — дол 20,

ОДУМ, Торонто, Онт. — долярів 40,

о. пралат Каменецький—долярів 20,

о. А. Баб'як, Торонто — дол. 100,

Преосв. Єпископ Борецький — дол. 20,

Кредитова Спілка при УНО, Торонто — дол. 50.

Кредитова Спілка „Будучність", Торонто — дол. 50,

Кредитова Спілка при церкві „Будучність" НПМБ, Торонто — дол. 50,

Кредитова Спілка при УНО через ФОУК, Торонто — дол. 50.

Архів К НТШ нараховує понад 4.500 різних чисел. К НТШ має численні матеріяли і наукові праці, однак із-за браку фондів не має змоги їх видати. В цьому Ювілейному році плянується видати Збірник, присвячений Т. Шевченкові в українській мові з англійським резюме. Голова подав публікації Членів К НТШ (поазбучно): проф. інж. Василь Іванис пише мемуари під заголовком „Стежками життя", проф. Степан Килимник опрацьовує „Український рі у народніх звичаях в історичному освітленні"., роф. Євген Онацький (Буенос Айрес, Арґентина) опрацював гаслову Малу Енциклопедію Українознавства., проф. д-р. Ярослав Пастернак видав „Археологію України".

Після дискусії над звітами на внесення Контрольної Комісії одноголосно признання і раві одноголосно признання і подяку. Загальні Збори приняли внесок Головної Ради і затвердили 3-річну каденцію Управи на майбутнє. Принято внесок, що у майбутньому кожночасні голови Осередків Праці К НТШ належатимуть до Управи.

До нової Управи вибрано: проф. д-р Є. Вертипорох — голова, проф. інж. В. Іванис та інж. О. Сецінський — заступники, д-р Ст. Росоха — секретар, інж. Я. Гарасевич — скарбник, члени Управи д-р Ст. Кучменда, мґр. І. Скрипчук, д-р Б. Стебельський, мґр. З. Зелений, проф. д-р В. Кисілевський і В. Мацьків. До Контрольної Комісії: о. С. Хабурський, проф. С. Килимник і мґр. Я. Онищук, заступники: проф. В. Біберович і д-р Г. Шиманський, на делеґата до Головної Ради НТШ — проф. інж. Іванис, а до Президіяльної Ради КУК у Вінніпеґу — інж. К. Продан.

В Загальних Зборах взяли участь два члени з Едмонтону: проф. д-р О. Старчук і про. д-р В. Боцюрків, що загостили до Торонта в переїзді до Монтреалю на Конференцію Славістів.

Леоніда Вертипорох

МИКОЛА ПАЛАМАР

(Посмертна згадка)

По короткій недузі на 67 році життя 21 квітня ц. р. перестало битися серце трудолюбимої людини, прикладного патріота і практикуючого християнина бл. п. Миколи Паламара, який 30 років був секретарем 330-го Відділу Українського Народного Союзу в Литл Фолсі, Н. Й.

Покійний залишив в смутку дружину Тетяну, сина д-ра Михайла і дочку Евгенію в Гловерсвіл, Н. Й., дочку Ліну в Литл Фолс, п'ятеро внуків, брата в Україні та Союзову родину свого Відділу.

Покійний Микола Паламар народився в селі Полівці, Західня Україна 19 березня 1894 року.

До Америки приїхав 18-літнім юнаком 1912 року і оселився в Литл Фолсі, Н. Й. В два роки пізніше, 1914 року одружився з Тетяною Босий. Покійний Микола Паламар незважаючи на вашку щоденну працю, щоб удержати сім'ю та виховати своїх дітей на вищих студіях, всеціло присвячував вільний час суспільно - громадській праці.

Найбільше присвячував мозольної праці для добра Відділу 330 УНСоюзу, будучи 30 літ відділовим секретарем. Будучи у авангарді свого відділу, Покійний мав щастя побувати делеґатом на 6-ох Конвенціях УНСоюзу.

Крім того бл. п. Микола Паламар працював для добра місцевого Українського Народного Дому і української католицької церкви св. Миколая, щедро жертвував на народні цілі і заохочував інших до пожертв. Напередодні непередбаченої смерти, Покійний переводив збірку на побудову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні.

Заупокійні панахиди 22-го квітня і 23-го квітня та в понеділок 24-го квітня відправляв місцевий парох о. Іван Мак, який відправив і співану Службу Божу і виголосив прощальну проповідь, згадуючи заслуги Покійного для добра української спільноти в Литл Фолсі.

Під час панахиди, Служби Божої і на цвинтарі, крім найближчої родини, чисельно взяло участь українське громадянство Литл Фолсу, приятелі Покійного з дооколичних місцевостей та представники сусідніх відділів УНСоюзу, з Геркімеру, Відділ 192 та Ютики Відділ 484.

Похоронено піонера американської України бл. п. Миколу Паламара на цвинтарі Причистої Діви Марії в Геркімері, Н. Й.

Спи спокійно 30-довгорічний секретарю, бо Ти виконав свій національний обов'язок супроти Твоєї поневоленої Батьківщини, яку Ти так щиро любив. Хай американська вільна земля буде Тобі легкою.

Вічна Тобі пам'ять

Володимир Запаранюк

Людина могла б жити 150 років, якщо могла б собі на це дозволити

Вашинґтон, — Колишній голова Американського Лікарського Товариства д-р Едвард Л. Борц, який є професором Пенсилвенійського університету, заявив, що людина могла б дожити до 150-го року життя, якщо вона могла б собі на це дозволити. Д-р Борц каже, що тварини можуть жити стільки, скільки виносить семикратне виплекання дозрілих їх потомків. На виплекання дозрілої людини треба 20-ох років, то значить, що людина повинна б жити коло 140 років. Але старість треба б уважати за найбільший дарунок, а не так, як є тепер, що довший вік вважають за прокляття. „Ми не любимо старости, ми є в погоні за молодістю". Людей старших звільняють із праці, яку хапають молодші, а старших уважають за „докучливих людей", і такими вважають себе часто і самі старші люди. Старші люди мусять бути „творчими" та „задоволеними з життя" та не „вступатися з життя, коли воно повинно бути найприємніше".

Р. РУДНИЦЬКИЙ ЗНОВУ ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ

Відомий 18-річний український піяніст Роман Рудницький, який весною ц. р. здобув перше місце на конкурсі „Ню Джерзі Фільгармонік Оркестра" та, в своєму виступі з цією оркестрою, виконанням концерту Равеля викликав захоплення й суперлятивні оцінки американських критиків, на днях став переможцем нового, черговоґо конкурсу. Дирекція „Делавере Валлі Фільгармонік Оркестра Ассосіейшен" повідомила його 6-го ц. м., що прослухавши кілька десятків інструменталістів віртуозів на протязі останніх двох місяців у конкурсових змаганнях, проголошених цією ж оркестрою, остаточним рішенням признано йому перше місце й головну виграну. Внаслідок цього Романа Рудницького запрошено виступити осінню ц. р. солістом концерту цієї оркестри, висловлюючи побажання, щоб він виконав Третій Концерт Прокофієва. Цей твір Роман Рудницький грав разом з концертом Шопена е-моль — на згаданому конкурсі.

Короткі Вістки

● Мойсе Чомбе, президент конґолійської провінції Катанґа, зголосив до Об'єднаних Націй протест проти арештування і виселення з Конґа бельгійця Жоржа Тіссена, який був його політичним дорадником. Об'єднані Нації відповіли, що вони виконують ухвалу Ради Безпеки про конечність видалення з Конґа всіх закордонних політичних дорадників, які каламутили відносини.

● Австрійський парлямент прийняв постанову, щоб затяжний австрійсько - італійський спір за автономію для німців в італійському Південному Тиролі знову передати до Об'єднаних Націй. Безпосередні переговори між міністрами закордонних справ Австрії й Італії, ведені в Цюриху в Швайцарії, не довели до згоди.

● Східньо - німецькі комуністи заповіли поважні персональні зміни в своєму уряді. Тамошній диктатор Вальтер Ульбріхт, найвірніший совєтський лакей, має великий клопіт із зростом харчових труднощів в Східній Німеччині та зростом настроїв опозиції серед робітників і — всіх жінок-господинь.

Ділимося сумною вісткою з Чехії про те, що дня 28-го червня ц. р. упокоївся, на 76-му році життя,

проф. Володимир ЧЕРЕДІЇВ

професор ботаніки й хліборобства в Українській Господарській Академії та в УТГІ в ЧСР (Подєбрадах), многократний Декан і Продекан Агрономічно-Лісового факультету У. Г. Академії, Директор Департаменту в Міністерстві Народного Господарства УНР.

Приятелі, Колеґи й Учні згадайте Покійного!

КОЛЕҐИ та УЧНІ ПОКІЙНОГО

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий і Незабутній МУЖ і БАТЬКО,

о. ІЛЛЯ ГАВРИЛИШИН

Тому, що ми не всилі особисто подякувати всім, що поспішили з потіхою для родини та звеличали Похорони Покійного своєю присутністю, оцим шляхом висловлюємо найщирішу подяку: в першу черґу Їх Екселенції Преосвященному Кир Амброзієві та Всечеснішим Отцям: о. дек. Баландюкові, о. дек. Волошинові, о. дек. Середовичові, о. Волинському, о. Гнатишакові, о. Дерешові, о. Дихдалі, о. д-рові Іваховому, о. Ліщинському, о. Макові, о. Маселкові, о. Мищишинові, о. Осідачеві, о. Притуляковi, о. Симкові, о. Тимочкові, о. Шараневичові та Отцям із місцевих церков інших обрядів за участь у Панахидах і Похоронах.

Зокрема дякуємо Всеч. о. Дерешові та о. д-рові Іваховому за прощальні слова у церкві.

Рівнож дякуємо п. Гноєві та п. Міляновському, що прибули з далека, щоб узяти участь у співі під час похоронних відправ.

Щиро дякуємо Вп. П-ву Дерешам і Муневич-Маланчук за сусідську опіку від перших хвилин нашого горя, як також усім, що поспішили нам з поміччю.

Найщиріша подяка нашій Рідні: Костевим, Яворським, Стрийським, Чапельським та д-рові Пацлавському, як рівнож усім Знайомим, Приятелям і Парохіянам за численну участь у Похоронах.

Щира подяка Всеч. Отцям: о. Боднарові, о. Івановому, і о. Притуляковi за відправи на цвинтарі у Вудбрідж, Н. Дж. За прощальні слова над могилою щира подяка о. Боднарові, о. Івановому, п. д-рові Козакові та п. д-рові Я. Падохові.

Всім, що надіслали вислови співчуття, жертвували Служби Божі, вінки та квіти або зложили на харитативні цілі, складаємо щире спасибіг.

Дружина — СОФІЯ
Діти — МАРІЯ і БОГДАН

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

Доповідь д-ра Б. Цимбалістого: „До методології дослідів національної психіки"

5 березня 1961 р. відбулось під головуванням д-ра В. Рудка засідання філософічної секції УВАН у ЗДА з доповіддю д-ра Б. Цимбалістого „До методології дослідів національної психіки".

Як сказав доповідач, проблема національної вдачі завжди цікавила людей: в найдавніших документах зустрічаються описи звичаїв і характеристики окремих народів. Проблема національної вдачі українців висунулась в українській науці і публіцистиці на важливе місце внаслідку специфічного політичного становища українського народу. Деякі автори намагались допомогти самоусвідомленню українського народу, тобто процесові самоставання української нації, вказуючи на психічні властивості українців, які їх відрізняють від сусідів, зокрема від росіян (М. Костомаров, Максимович та інші). Інші автори, зокрема публіцисти і письменники, звернули увагу на деякі риси української вдачі, які нібито є однією з причин політичної недержавности України (В. Липинський, М. Хвильовий, Д. Донцов та інші). Доповідач згадав також праці Д. Чижевського і О. Кульчицького з ділянки характерології українського народу.

Доповідач поставив собі за головне завдання — з'ясувати інший підхід до питання дослідження національної психіки, який розвинула американська культурна антропологія. На його думку, цей підхід відкриває можливості емпірично досліджувати національну психіку якогось народу. Ця культурно-антропологічна школа звертає особливу увагу на спосіб виховання дітей в перших роках їх життя. В родині, яка є дзеркалом культури даного середовища, тобто певного способу життя і певної визнаваної системи вартостей, витворюються не лише риси індивідуального характеру, але й риси, які є спільні іншим членам спільноти, тобто риси національного характеру.

В другій частині доповіді д-р Б. Цимбалістий висловив низку тверджень щодо вдачі українців, які він вважає гіпотезами, що потребують емпіричної перевірки. Зокрема він звернув увагу на перевагу так званих моральних рис у вдачі українців, на селянський характер української культури і на сильне утотожнювання українців з жіночим світовідчуванням. Це останнє зумовлене переважаючим впливом матері на виховання дитини, при відсутності належного і рівноважного впливу батька. Свої гіпотези доповідач ілюстрував численними прикладами з української літератури.

Доповідь викликала жваве зацікавлення слухачів, на що вказувала довга і цікава дискусія. В дискусії взяли участь Г. Діброва, В. Горбачевський, І. Замша, В. Ісаїв, В. Косаренко-Косаревич, Ю. Лавриненко, Ф. Мелешко, П. Нагірний, С. Процюк, О. Ревюк, О. Федишин, Л. Чикаленко, В. Рудко. **н. н.**

НЕЗВИЧАЙНИЙ УСПІХ

Поява монументальної книги проф. Я. Пастернака „Археологія України" стала подією, яка викликує щораз ширший і голосніший відгук серед усього українського громадянства. А Торонто, місце появи цієї книги, переживає наче своє свято в 50-ліття свого організованого українського життя, всюди, йдуть розмови про цю книгу, її купують не тільки для власних бібліотек, але і як дарунки на всякі нагоди, включно як весільний дарунок молодим. До Видавництва Комітету наспівають разом з численними замовленнями незвичайно цікаві своїм змістом листи, часто писані спрацьованими руками, кривульками, недоладно, але з великою радістю-вітаннями. Ось лист від 82-річного українця - пенсіонера, який пише, що ледви чи зможе ще книгу всю прочитати, але хоче її бодай бачити, переглянути...

Торонто манифестувало пошану авторові під час своєї з ним зустрічі 22 травня для вручення йому першого примірника книги від Комітету і громадянства. На цю зустріч зібралася виїмково численна громада, а особливою картиною був довгий дворяд пань і панів, що ждали в черзі на книгу з підписом автора. Підписування й роздача книг передплатникам затяглися до пізньої пори. Дуже відрадний факт, що книгою зацікавилися наша молодь.

Появу книги вітав м. і. голова Української Стрілецької Громади в Торонті Юрій Борис, книгу приносять виховники молодечих організацій на сходини своїм юним вихованкам, розказують про її автора і про столичний давній Галич - Крилос. Старші громадяни шукають у ній назв своїх місцевостей-сіл і міст і читають про місцеві археологічні знахідки. Колишні численні щорічні відвідувачі славного із „Слово о полку" города Пліснеська на сумежжі Галичини й Волині, читаючи книгу, наче знову відвідують цей чудовий закуток нашої землі,-сусіда Шашкевичівської Білої Гори. Отак „Археологія України", хоч строго наукова, але, дякуючи легкому викладові і цікавому всім змістові про нашу „сиву давнину" стає книгою для всіх, а англо і німецько - мовні резюме роблять її доступною теж чужинецькому науковому світові.

Під час авторського вечора письменника Юрія Тиса в Літ. Мист. Клюбі в Торонті 5 червня в програмі вечора було читання есею п. з. „Крилос", в якому письменник змалював живими красками відкриття проф. Пастернаком давньої столиці Осмомисла і його тлінних останків — присутні вітали гаряче не тільки письменника, прибулого недавно з Арґентини, але і професорові - археологові зробили гарячу сердечну овацію.

Цінна позиція в нашій вільній українській науці — „Археологія України" появилася, дякуючи самому українському громадянству в першу чергу численним представникам, і цей промовистий факт доказує зрілість думки нашої еміґрації про те, які саме вартості маємо творити і які вартості є в нас на потребу. І не менш промовистий буде факт, коли книга стане вже в недалекому бібліографічною рідкістю, кожен день приносить численні замовлення з усіх сторін Канади і ЗДА та з інших країн — є замовлення навіть за залізну куртину.

І власне беручи до уваги дотеперішні замовлення. Видавничий Комітет вирішив обнизити ціну книги з плянованої суми 20 долярів — тільки на 15 долярів з цим обрахунком, що при повному накладі кошти видання будуть зовсім покриті. Що більше: Комітет вирішив покривати самий кошти опакування й пересилки всім, хто замовить книгу ще у місяці червні, а найдалі до липня. Книги на книгарському ринку не буде.

Комітет просить цією дорогою про терпеливість усіх, хто не дістав ще її — численність замовлень не дає змоги вислати книгу одночасно — висилка йде поступово і є намагання її приспішити.

Всі листи і замовлення та належність у сумі 15 долярів просимо слати на адресу Комітету:

Committee for the Publication of "The Archeology of Ukraine," 242 Runnymede Rd., Toronto 9, Ont., Canada.

НОВІ ВИДАННЯ

Ukraine, Russia and other Slavic Countries in English Literature; A Selected Biography of Books, Pamphlets, Articles, etc., Published in English Between 1912-1936. By Kaye-Kysilevs'kyj, V. J. Winnipeg, UVAN, 1961. 47 pp.

Чергове число видань Праць Інституту Слов'янознавства УВАН (ч. 40) приносить цим разом вибрану бібліографію книжок, брошур, статтей і т. п. в англійській мові в рр. 1912-1936. Автором є відомий соціолог і дослідник етнічних груп у Канаді, професор Оттавського університету, дійсний член НТШ, УВАН і інших наукових установ — В. Кисілевський.

У вступному слові автор уводить читача до своєї праці, стверджуючи, що про Україну були вже давніше чужинецькі публікації, одначе щойно в 20-му сторіччі українське питання вийшло у своїй повноті.

Цю бібліографію проф. Кисілевський уложив хронологічно і подає в ній найперше книжки і брошури (80 назв), українські періодики і бюлетені по-англійськи (8 назв), а далі список статтей із чужинецьких періодиків (105 позицій) і список статтей, опублікованих у „Слов'янік енд Іст Юропісн Ревю" ((22 назви), разом 215 позицій.

Найновіша праця проф. Кисілевського напевно коштувала автора багато праці і часу, бо треба було найти і впорядкувати всі ці матеріяли. Вона вказує на ерудицію і знання предмету та є цінним вкладом у нечисленні бібліографії про Україну в чужих мовах. Кожний, хто тільки займатиметься цим питанням, мусітиме брати в руки цю книжечку, щоб довідатись, де шукати за потрібним матеріялом. Ще слід додати, що Товариство „Просвіта" в Порт Артурі, Онт., уможливило появу цього випуску УВАН своєю окремою допомогою.

РУДНИЦЬКИЙ Ярослав. Бібліотека Товариства „Просвіта в Порт Артурі, Онтаріо. 2-ге видання. Вінніпеґ, УВАН — 1961. 16 сторінок.

Нещодавно Українська Вільна Академія Наук видала 2-им накладом історію бібліотеки Т-ва „Просвіта" в Порт Артурі, Онт. Як відомо, це т-во засновано 10 квітня 1909.

Автор, крім короткої історії самої бібліотеки, говорить теж про збірку книжок у ній та подає їхню характеристику. Окремий розділ присвячено архівові товариства.

Чергове видання УВАН — це пам'ятник усім тим, що доклали рук у культурно - освітній праці в Порт Артурі. Давня правда про те, що знаємо ще сьогодні, що було вчора, поволі забуваємо те завтра, щоб післязавтра зберегти тільки неясні контури того, що нещодавно було, здійснюється часто на наших очах. Тому незвичайно важко є списувати дані про працю наших установ, церковних і громадських, вишукувати потрібні фонди, щоб ці публікації пізніше видавати і в той спосіб зберегти правдивий образ того, як працювали наші попередники, вчитися на їх досвіді та успіхам, а оминати невдач. Появу цього числа УВАН слід гаряче привітати, а інші установи можуть собі брати добрий приклад із ініціятиви просвітян у Порт Артурі.

Богдан Казимира

● „Совєтская Россія" повідомила, що „мирна експльозія" знищила одну з гір на Кавказі. Приготування до тієї експльозії тривали 6 місяців. Яка вона була і де саме — не сказано. Здогадуються, що це один із совєтських засекречених підземних атомових вибухів, що їх большевики переводять — ламаючи міжнародне зобов'язання не вести таких експериментів, поки в Женеві триває атомова конференція.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 15-го ЛИПНЯ 1961:

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори членів Б-ва св. Юрія, Відд. 239, в домі Горож. Клюбу, при 847 North Franklin, від год. 3-ої до 5-ої по пол. — М. Ковальчук, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Місячні Збори Б-ва св. Димитрія, Відділ 288, в год. 7:00 веч., в церковній залі. На Зборах буде роздача дивіденди. — Д. Мушастий, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Зоря", Відд. 69, при 33 Іст 7-ма вул. — Подаємо до відома, що із сьогоднішнім днем Збори відбуватимуться — квартально. — Управа.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Піврічні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 234, в УНДомі, в год. год. 7:30 вечора. — І. Іваник, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 156, в год. 7:30 веч. — В. Новак, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 42, в год. 7:30 веч., в УНДомі, при 237 Hope Ave. В. Марущак, рек. секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Місячні Збори Відд. 372, в год. 7:30 веч., в Іґел Голл, при 210 Church St. На Зборах буде видача чеків-дивіденди. — П. Шило, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Від. 83, в год. 5:00 по пол., в Укр. Горож. Клюбі, при 847 North Franklin St. С. Гавриш, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. М. Грушевського, Відд. 219, в год. 7:00 веч., при 675 So. 19th St. — М. Т. Юров, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Піврічні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 117, в год. 7:00 веч., під ч. 33 Іст 7-ма вул. — С. Кучма, предс., 214 E. 10th St., New York 3 N. Y.

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 175, в год. 7:00 веч., в залі УНДому, при вул. Мартін. — С. П. Крупка, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, в год. 7:30 веч., у Вінярського. Просимо прибути на Збори і забрати свою дивіденду. — І. Бурий, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Побір вкладок, Відд. 397, від год. 3-ої до 4:30 по пол., під ч. 847 Н. Френклін, — О. Штогрин, секр.

НЕДІЛЯ, 16-го ЛИПНЯ 1961:

МІЛВІЛ, Н. Дж. — Піврічні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 347, в год. 2:00 по пол., в залі, де звичайно. — Гр. Тимчій, секр.

ПАЛМЕРТОН, Па. — Піврічні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 369, в год. 4:00 по пол., в церковній залі. — Управа.

АКРОН, Огайо. — Надзвичайні Збори Відд. 295, в год. 1:30 по пол., в залі української церкви, при 185 Абле вул. — Управа.

МАГОНОЙ СИТІ, Па. — Спеціяльні Збори Відд. 305, в год. 2:00 по пол., в церковній залі св. о. Миколая. Збори скликані в справі збірки на пам'ятник Т. Шевченка. — М. Гентош, предс. Округи.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Б-ва Преч. Діви Марії, Відд. 112, після 2-ої і 3-ої Служби Божої, в церковній залі св. ап. Петра і Павла. — А. Шмуцак, секр.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду Ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільнім світі нового свідомого члена!

Спортові вісті

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІҐА

Конкордія, Канада — Червона Зоря, Юґославія 2:2

Польо Ґравндс, Ню Йорк, 9 липня. Канадійці, які вже справили кілька несподіванок своїм суперникам, знову зуміли здобути нерішену зі сильними юґославами. Червона Зоря однак грає значно слабше, як минулого року. Канадійці вели 1:0 і коли на вісім хвилин перед кінцем юґослави здобули ведення 2:1 це не відібрало Конкордії бажання перемогти і стрілець перших воріт Лесерда здобув теж вирівняння на дві хвилини перед кінцем. Ворота для Червоної Зорі здобули: Секулярац і Зебец.

Еспаньйоль, Еспанія — Шемрок Роверс, Ірляндія 4:1

В другій грі „дабл геддера" на Польо Ґравндс дуже добра технічно дружина еспанців перемогла переконливо ірляндців. Серед еспанських змагунів вибивався негр з Бразилії Алюїзіо Ф. Да Люз, центр нападу переможців. Він стрілив двоє воріт, а рештою поділилися: Р. Карранца і Р. Нолян. Для ірляндців одинокі ворота стрілив у 68-ій хв. Л. Туґі. Глядачів було 10.208.

Стан показника М. Ф. Ліґи в дні 10 липня 1061 року

	точки	ворота
Дукля	7:1	19:5
Еспаньйоль	5:1	8:3
Конкордія	5:3	9:5
Монако	4:2	8:6
Чер. Зоря	1:3	4:6
Шемрок	1:5	4:10
Пета Тіква	1:5	3:13
Рапід	0:4	2:9

(в. с.)

Товариство Адвокатів підтримує іміґраційний законопроєкт

Ню Йорк.— Комітет в справах федерального законодавства при Товаристві Адвокатів в місті Ню Йорку підтримує той іміґраційний законопроєкт, який внесли сенатори-республіканці з нюйоркського стейту Джекоб К. Джевітс і Кеннет Б. Кітінґ. Їх іміґраційний законопроєкт опертий на переписі населення з 1960-го року і збільшує число іміґрантів із теперішньої річної квоти 155,000 до 260,000. Нові квоти для окремих держав, оперті на новому переписі, будуть справедливіші від тих квот, які брали до уваги перепис із 1920-го року. Законопроєкт обидвох сенаторів ліквідує дотеперішні дискримінації у відношенні до деяких груп населення.

● Дружина письменника Ернеста Гемінґвея повідомила, що її чоловік залишив принаймні дві повісті в машинописі, і дещо дрібніших творів. Гемінґвей не радо друкував свої твори, бо йому стягали з його дуже високих гонорарів від 75 до 95 відсотків прибуткових податків. Він тримав свої рукописи в банкових сховках як свою „готівку".

Тарзан, ч. 4677. Тарзан врятувався

FAWNA'S GRIP WEAKENED, BUT THE APE-MAN WAS ABLE TO REGAIN HIS BEARINGS. HE QUICKLY CLUTCHED THE ROPE VINE—

AND PULLED HIMSELF BACK UPON THE ROCKY LEDGE!

TARZAN SMILED "DO NOT BE ALARMED—I AM TO ASSURE YOUR SAFE RETURN TO OMAT"

Міцне тримання послабло, але мавполюд міг затримати свою рівновагу. Він швидко вхопився за галузку винної лози...

І витягнувся на скелистий уступ скелі!

Тарзан засміявся. — Не бійтеся... Я є тут на те, щоб запевнити вам безпечний поворот до Омета.